

VI KREVER KVALITET I PRAKSIS

Du kan ikke lese deg til å vise omsorg, eller til å kommunisere med mennesker. Nettopp derfor er praksis en uvurderlig del av svært mange utdanninger.¹ Ved enkelte studier utgjør praksisperiodene hele 50 prosent av studieløpet, og spiller derfor en avgjørende rolle for den helhetlige kompetansen og de ferdighetene du sitter igjen med ved endt utdanning.

Når det gjelder praksis ser vi i dag en rekke utfordringer innen høyere utdanningssektor. Med et stadig økende antall studenter, mangel på praksisplasser, manglende rutiner og avtaler og utilstrekkelige ressurser er det vanskelig å sikre ønsket kvalitet i studier med praksis. NSO mener at utdanningsinstitusjonene, offentlig sektor, Kunnskapsdepartementet og yrkeslivet for øvrig har et felles ansvar for å imøtekomme disse utfordringene på en tilfredsstillende måte.

NSO mener at studenter i praksis er i en særskilt læresituasjon, og det er derfor viktig at studentene blir godt tatt imot på praksisstedet. Studenter i praksis må ikke bli sett på som ekstra arbeidskraft, men som en ressurs for arbeidsplassen. Det er viktig at studentene får tett oppfølging og veiledning, både før, under og etter praksisoppholdet.

Utdanningsinstitusjonene har et ansvar for å forberede studentene både faglig og yrkesmessig, i forkant av praksisperioden. For å kunne få mest mulig ut av praksisen må studentene vite hva de går til, og hva som forventes av dem. Studentene bør gjøres kjent med faglige vurderingskriterier og yrkesmessige utfordringer som kan komme til å påvirke praksisperioden.

Under praksisperioden skal studentene følges av en veileder på praksisstedet, samt ha jevnlig kontakt med utdanningsinstitusjonen. God veilederkompetanse er essensielt. NSO mener derfor at veiledere på praksisstedene må gjennomføre et obligatorisk praksisveilederkurs, dersom annen dokumentasjon på formell veilederkompetanse ikke kan framlegges. I Stortingsmelding 13 (2011-2012) "Utdanning for velferd, samspill i praksis" legger Kunnskapsdepartementet opp til en forskyvning i praksisplasser fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Det foreslås nå også at praksis innenfor denne sektoren skal foregå i samarbeid på tvers av studieretninger, gjennom modulen "tverrprofesjonell samarbeidslæring". NSO mener en slik endring må følges av en generell kompetanseheving i hvordan praksis gjennomføres ute hos praksisplassene. Kun fagpersonell med relevant og tilstrekkelig erfaring fra praksisfeltet skal brukes som praksisveiledere, både ved utdanningsinstitusjonen og på praksisstedene.

Når praksisperioden er avsluttet har utdanningsinstitusjonen ansvar for å evaluere studentenes læringsutbytte i praksisperioden. Så langt det lar seg gjøre, bør praksisstedet inkluderes i evalueringen. Studentene vurderer sin egen praksisperiode og leverer skriftlig

¹ Med praksis menes her ekstern, veiledet praksis.

dokumentasjon til ansvarlig fagperson ved institusjonen. Veilederne på sin side skal sørge for at studentene blir vurdert i faglig og teoretisk kunnskap og ferdighet, i tillegg til skikkethet der det er aktuelt.

Kvaliteten på praksisstedet blir vurdert av utdanningsinstitusjonen, i samarbeid med studentene og praksisstedet selv. Dette arbeidet må følges tett opp og nødvendige justeringer må kunne gjennomføres underveis, for løpende å kunne sikre god kvalitet. Kvalitet i praksis er like viktig som kvalitet i øvrige studier.

I pressområder har man sett at det er vanskelig for utdanningsinstitusjonene å tilby praksisplasser i nærheten av lærestedet. Dette er en utfordring som må tas på alvor. NSO mener at det å tilby tilstrekkelig antall praksisplasser er et felles ansvar, som må deles mellom statlig og kommunal offentlig sektor og utdanningsinstitusjonene. I Stortingsmelding 13 «Utdanning for velferd – Samspill i praksis» vurderer Kunnskapsdepartementet å lovfeste en plikt for alle helse- og velferdstjenestene om å stille til rådighet praksisplasser². Dette tiltaket stiller NSO seg bak, og understreker at kapasitetsutfordringene ikke gjelder kun innen helse- og velferdssektoren. Mens utdanningsinstitusjonene har et koordineringsansvar, må offentlig sektor ta ansvar for å tilby de praksisplassene man har tilgjengelig, og som det er behov for.

For studenter som må reise bort fra utdanningsinstitusjonene for å kunne gjennomføre praksis er det viktig at ekstrautgifter, til for eksempel reise og ekstra boutgifter, dekkes av utdanningsinstitusjonene. Det er helt urimelig at studenter i praksis skal på pådra seg ekstrautgifter for å kunne gjennomføre obligatorisk praksis.

For å kunne iverksette de tiltakene vi mener er avgjørende for å sikre god kvalitet i praksisstudiene, må Kunnskapsdepartementet innvilge de nødvendige midlene til studier med praksis. Lovfestet krav til praksis og veiledning av praksis bør vurderes, men nødvendige økonomiske midler må følge med. Med de nødvendige midlene vil utdanningsinstitusjonene kunne gi praksis i utdanningen et skikkelig løft, og vise at de virkelig våger å satse på gode profesjonsutdanninger. For å møte samfunnets behov for arbeidskraft er det nødvendig at studenter i praksis får øvelse i reell og selvstendig yrkesutøvelse.

Kvalitet i praksisstudier er helt avgjørende for velferdsstatens framtid, og må derfor tas på alvor.

NSO mener at:

- Alle praksisveiledere skal ha dokumentert veilederkompetanse
- Offentlig sektor må dekke behovet for praksisplasser
- Det bør lovfestes en plikt for offentlige virksomheter om å stille til rådighet praksisplasser for studenter
- Alle ekstrautgifter i forbindelse med praksis skal dekkes av utdanningsinstitusjonene
- Kunnskapsdepartementet må innvilge mer økonomiske midler til studier med praksis

For mer informasjon, kontakt leder av NSO, Kim Kantardjiev: 957 92 556

² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-13-20112012.html?id=672836>